

Protokół nr 1/24
z posiedzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Buczkowice,
które odbyło się 13 listopada 2024 r. w budynku Urzędu Gminy Buczkowice

Obecni na posiedzeniu:

- radni, członkowie Komisji Skarg, Wniosków i Petycji: Izabela Lalik, Monika Knapek-Skrok, Barbara Magiera-Sadlik, Jan Świerczek, Roman Wrona,
- protokolant: Ewa Matera, starszy inspektor.

Porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Rozpatrzenie wniosku Rady Sołectkiej Godziszki o przyznanie funduszu sołectkiego dla sołectwa Godziszka.
3. Sprawy bieżące, wolne wnioski.
4. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, Radny Roman Wrona otworzył posiedzenie komisji o godz. 13.30 i stwierdził prawomocność podejmowanych decyzji.

W momencie otwarcia posiedzenia obecnych było pięciu członków Komisji.

Ad 2. Rozpatrzenie wniosku Rady Sołectkiej Godziszki o przyznanie funduszu sołectkiego dla sołectwa Godziszka.

Radny Roman Wrona przedstawił wniosek Rady Sołectkiej Godziszki (zał. do protokołu).

Radna Monika Knapek-Skrok przekazała list otwarty Rady Sołectkiej Kalnej skierowany do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, popierający wniosek Rady Sołectkiej Godziszki (zał. do protokołu).

Szczegółowe informacje dotyczące wysokości ewentualnego funduszu sołectkiego dla gminy Buczkowice oraz wyjaśnienie przyczyn, dla których gmina nie wyodrębniła do tej pory funduszu zawiera dostarczone radnym przed posiedzeniem opracowanie, stanowiące załącznik do protokołu.

Radny Roman Wrona powiedział, że Rada Sołectka Godziszki zawnioskowała o fundusz dla tego sołectwa – i zapytał czy jest możliwe wyodrębnienie go tylko dla jednego sołectwa.

Pani Ewa Matera wyjaśniła, że:

- jeżeli fundusz będzie wyodrębniony w budżecie gminy to będzie dotyczył wszystkich sołectw,
- decyzję o jego wyodrębnieniu bądź nie, podejmie odpowiednią uchwałą Rada Gminy w marcu 2025 r.,
- dzisiaj Komisja ma wypracować stanowisko odnośnie wniosku Rady Sołeckiej Godziszki.

Radny Roman Wrona podkreślił, że w tej sprawie ostateczną decyzję również podejmie Rada Gminy na sesji.

Radny zauważył, że z przedstawionych wyliczeń (zał. do protokołu) wynika, że wszystkie miejscowości naszej gminy miałyby fundusz sołecki w tej samej wysokości, mimo, że są między nimi duże różnice jeśli chodzi o wielkość.

Pani Ewa Matera wyjaśniła, że tak jest skonstruowana ustawa (sposób liczenia preferuje małe sołectwa).

Radny Jan Świerczek wyraził opinię, że dla mniejszych miejscowości jest to dodatkowa zachęta do korzystania z funduszu, oraz przypomniał, że Rada Gminy Buczkowice zawsze była zgodna co do tego, że fundusz sołecki nie jest dobrym rozwiązaniem dla naszej gminy i dziwi go w tym kontekście składanie wniosku przez Przewodniczącego Rady Sołeckiej, który jako radny był temu funduszowi przeciwny.

Pani Monika Knapek-Skrok powiedziała, że argument, że zawsze tak było jest mało merytoryczny, a skoro zmienił się skład rad sołeckich można spróbować to uruchomić i zobaczyć czy zadziała – czy sołectwa się zmobilizują (może jeśli przedmiotem zebrania wiejskiego będzie to jak wydać te środki to zmobilizuje to ludzi do przyścia i zrealizowania jakichś pomysłów) – Radna zauważyła również, że z roku na rok przybywa gmin, które uruchamiają fundusz sołecki.

Pani Ewa Matera zauważyła, że list otwarty jest napisany w taki sposób, jakby rada sołecka miała sama realizować fundusz – i wyjaśniła, że rola sołectwa sprowadza się tutaj do uchwalenia tego co ma być robione, natomiast cała praca związana z realizacją i rozliczeniem funduszu to praca urzędu gminy – oraz podkreśliła konieczność zatrudnienia do tego celu pracownika (nie ma możliwości obsłużenia tego zadania pracownikami, których mamy).

Pani Matera przytoczyła również przyczyny dla których gmina Buczkowice do tej pory nie wyodrębniła funduszu (zawarte w załączonych do protokołu materiałach).

Radna Monika Knapek-Skrok powiedziała, że nie rozumie dlaczego trzeba zatrudnić dodatkowego pracownika, skoro do wydania będą te same pieniądze.

Pani Ewa Matera wyjaśniła, że:

- rozliczenie funduszu jest bardzo skomplikowane – wiemy jak wygląda to w innych gminach,

- w naszym urzędzie w stosunku do innych jest zatrudnionych bardzo mało osób i nie ma kogoś, komu można by dołożyć tak duży zakres – uruchomienie funduszu „na próbę” również wiązałoby się z zatrudnieniem pracownika,
- realizacja funduszu to nie tylko więcej pracy dla księgowości, ale dla całego urzędu.

Radny Roman Wrona zauważył, że jeżeli te 200 tys. zł przeznaczylibyśmy na fundusz, to gdzieś je musimy w budżecie znaleźć – poza tym rady sołeckie zawsze na jesień przygotowywały plan z propozycjami zadań do wykonania w danym sołectwie – i zapytał, czy jest dokładnie określone co można by zrobić w sołectwie za te 50 tys. zł.

Pani Matera wyjaśniła, że musi mieścić się to w zakresie zadań gminy.

Radny Roman Wrona powiedział, że z tego co wie z doświadczeń innej gminy, bardzo trudno jest tak zaplanować wydatki w ramach funduszu by wykorzystać środki, a jednocześnie ich nie przekroczyć.

Pani Matera powiedziała, że jeżeli zostanie zrealizowane zadanie za mniejszą kwotę niż przyznany fundusz to dostaniemy odpowiednio niższy zwrot – przy czym pamiętać należy, że 40% to maksymalna możliwa wysokość zwrotu – zależy to od tego, jak będą kształtować się kwoty bazowe.

Radny Roman Wrona zapytał czy rada sołecka musi jednomyślnie zdecydować na co chce przeznaczyć środki z funduszu.

Pani Matera powiedziała, że decyzję podejmuje nie rada sołecka lecz zebranie wiejskie.

Radna Barbara Magiera-Sadlik powiedziała, że Rada Gminy Buczkowice zawsze opowiadała się przeciw funduszowi ponieważ „jest on nieopłacalny”.

Radny Roman Wrona zapytał czy wysokość funduszu w 2026 r. będzie wyższa czy niższa od wyliczonej na rok 2025.

Pani Ewa Matera powiedziała, że:

- na ten moment nie jest w stanie odpowiedzieć, ponieważ nie znamy jeszcze wykonania dochodów bieżących za 2024 rok ani dokładnej liczby mieszkańców potrzebnej do wyliczenia, prawdopodobnie będzie to podobna wysokość,
- trzeba mieć na uwadze, że średnia kwota bazowa kraju na 2025 rok jest znacznie niższa niż ta na 2024, więc może się zdarzyć, że nasza kwota bazowa będzie wyższa od krajowej, w związku z czym będziemy mogli liczyć tylko na 30% zwrotu,
- rok 2024 jest pierwszym, w którym nie obowiązują maksymalne limity wydatków z budżetu państwa na realizację funduszu – do roku 2023 wysokość zwrotu funduszu była systematycznie zmniejszana (w 2023 było to zamiast 40, 30 i 20% odpowiednio 23,5, 17,6 oraz 11,7%) - za rok 2024 gminy powinny więc otrzymać zwroty w pełnej wysokości, jednak trudno przewidzieć czy ustawodawca nie wprowadzi ich ponownie w przyszłości – i może się okazać, że w 2027 r. zamiast 40% zwrotu dostaniemy kilkanaście procent – w takim przypadku koszt zatrudnienia pracownika obsługującego fundusz znacznie przewyższyłby środki pozyskane z tego funduszu przez gminę.

Radny Jan Świerczek powiedział, że dwa sołectwa domagają się wyodrębnienia funduszu, jednak trzeba liczyć się z tym, że spowoduje to konieczność zatrudnienia pracownika, więc nie będziemy mieć więcej pieniędzy w budżecie.

Radna Monika Knapiek-Skrok zauważyła, że zatrudnienie pracownika to decyzja wójta, nie rady.

Pani Ewa Matera powiedziała, że radni muszą mieć jednak świadomość, że wyodrębnienie funduszu podniesie koszty funkcjonowania urzędu.

Radny Roman Wrona zapytał kto podejmie decyzję co ma być realizowane w sołectwie jeśli ze 100 osób na zebraniu każdy będzie miał inny pomysł.

Pani Matera powiedziała, że zebranie wiejskie drogą głosowania będzie musiało podjąć decyzję, przy czym konieczne będzie też odpowiednie wycenienie tych zadań by zmieścić się w budżecie.

Radna Izabela Lalik zapytała czy jeżeli fundusz nie zostanie zrealizowany w sołectwie w pełnej wysokości to niewykorzystane środki przechodzą na następny rok.

Pani Matera odpowiedziała przecząco, wyjaśniając, że niewykorzystane środki wygasają z upływem roku, oraz wyjaśniła, że Rada Gminy może podwyższyć fundusz, ale już w całości ze środków własnych (bez zwrotu z budżetu państwa w odniesieniu do nadwyżki ponad maksymalną wysokość ustawową).

Radny Roman Wrona powiedział, że wygląda na to, że fundusz nie stanowi dodatkowych środków w budżecie, lecz trzeba wyciągnąć pieniądze z budżetu by stworzyć fundusz.

Radny Jan Świerczek powiedział, że chodzi o to by społeczeństwo miało większy udział w podejmowaniu decyzji.

Pani Matera podkreśliła, że ważne jest też to, że te pieniądze są w pewnym sensie blokowane, ponieważ przeznaczenie ich na fundusz sołecki daje możliwość zwrotu maksymalnie 40%, natomiast z funduszy unijnych pozyskujemy środki na 85%, więc też to jest jakaś realna strata, gdybyśmy zablokowali środki w funduszu i nie mogli ich wykorzystać w korzystniejszym montażu finansowym.

Wobec braku dalszych zgłoszeń Przewodniczący Komisji poddał pod głosowanie uznanie wniosku Rady Sołeckiej Godziszki za zasługujący na uwzględnienie.

W wyniku głosowania Komisja uznała, że wniosek zasługuje na uwzględnienie – głosowało 5 radnych, w tym 2 „za”, 3 wstrzymało się od głosu.

Ad 3. Sprawy bieżące, wolne wnioski.

Nie zgłoszono.

Ad 4. Zamknięcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, Radny Roman Wrona, zamknął posiedzenie Komisji.

Posiedzenie zakończyło się o godz. 14.00.

Na tym protokół zakończono.

Protokół podpisano w dniu 27 listopada 2024 r.

Radna Izabela Lalik

Radna Monika Knappek-Skrok

Radna Barbara Magiera-Sadlik

Radny Jan Świerczek

Radny Roman Wrona

Protokołowała: Ewa Matera, starszy inspektor

25.09.2024

Wniosek Rady Sołectkie w Godziszce o przyznanie funduszu sołectkiego dla sołectwa Godziszka

Urząd Gminy Buczkowice
KANCELARIA OGÓLNA
wpł. dnia 26-09-2024
L.dz. il. zał.
Podpis

Do: Rada Gminy Buczkowie

Szanowni Państwo,

Zwracam się z prośbą o przyznanie funduszu sołectkiego dla sołectwa Godziszka na rok 2026 i następane (ew. na 2025 jeżeli jest taka możliwość).

Podstawą prawną niniejszego wniosku jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 Nr 16 poz. 95 z późn. zm.), która w art. 36 ust. 1 przewiduje możliwość tworzenia funduszu sołectkiego.

Uzasadnienie:

1. **Podstawa prawna:** Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy może uchwalić fundusz sołectki, który jest przeznaczony na realizację przedsięwzięć służących poprawie warunków życia mieszkańców sołectwa. Fundusz ten jest narzędziem umożliwiającym mieszkańcom bezpośrednio zaangażowanie się w rozwój swojej lokalnej społeczności.
2. **Pobudzanie lokalnej aktywności:** Fundusz sołectki stanowi istotny element wspierania lokalnej aktywności i zaangażowania mieszkańców. Dzięki niemu sołectwa mogą realizować projekty inicjowane przez ich mieszkańców, które bezpośrednio odpowiadają na wnioski lokalnej społeczności.
3. **Wzmacnianie więzi społecznych:** Realizacja projektów finansowanych z funduszu sołectkiego sprzyja integracji mieszkańców oraz wzmacnia więzi społeczne. Wspólne działania na rzecz poprawy jakości życia w sołectwie budują poczucie wspólnoty i odpowiedzialności za otoczenie. Taka forma partycypacji obywatelskiej zwiększa odpowiedzialność za wspólne mienie jak i podejmowane inicjatywy.

W związku z powyższym, wnoszę o podjęcie uchwały w sprawie utworzenia funduszu sołectkiego w sołectwie Godziszka , co przyczyni się na pewno do zwiększenia i docenienia aktywności i zaangażowania mieszkańców naszego sołectwie.

Z poważaniem,

W imieniu Rady Sołectkiej w Godziszce

Grzegorz Konior
Przewodniczący RS

FUNDUSZ SOŁECKI

Wysokość środków przypadających na dane sołectwo oblicza się według wzoru:

$$F = \left(2 + \frac{L_m}{100} \right) \times K_b,$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

F - wysokość środków przeznaczonych na dane sołectwo, jednak nie więcej niż dziesięciokrotność K_b ,

L_m - liczbę mieszkańców sołectwa według stanu na dzień 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy, określoną na podstawie prowadzonego przez gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności,

K_b - kwotę bazową - obliczoną jako iloraz wykonanych dochodów bieżących danej gminy, o których mowa w przepisach o finansach publicznych, za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze danej gminy, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Wydatki wykonane w ramach funduszu podlegają zwrotowi w następującej wysokości:

- 1) 40% wykonanych wydatków - dla gmin, w których K_b jest mniejsze od średniego K_{bk} w skali kraju,
- 2) 30% wykonanych wydatków - dla gmin, w których K_b wynosi od 100% do 120% średniego K_{bk} w skali kraju,
- 3) 20% wykonanych wydatków - dla gmin, w których K_b jest większe od 120% i nie większe niż 200% średniego K_{bk} w skali kraju,

gdzie K_{bk} oznacza - średnią kwotę bazową w kraju - obliczaną dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, ujętych w rejestrze terytorialnym, o którym mowa w art. 47 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej według stanu na dzień 1 stycznia roku poprzedzającego rok budżetowy.

Zgodnie z art. 3 ust. 11 ustawy z dnia 21 lutego 2014 roku o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301), minister właściwy do spraw finansów publicznych oblicza na dany rok średnią kwotę bazową w kraju (K_{bk}) i podaje ją do wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

Wyliczenia funduszu gdyby został wyodrębniony w 2025 roku:

Wyliczenie kwoty bazowej gminy Buczkowice:

- wykonane dochody bieżące gminy Buczkowice za rok 2023: **57.891.691,28 zł**,
- liczba mieszkańców gminy na 31 grudnia 2023 r. ustalona przez prezesa GUS: **11.171** mieszkańców,
- kwota bazowa dla gminy Buczkowice: **5.182,32 zł**.

Średnia kwota bazowa w kraju na 2024 rok: **6.339,83 zł**.

Wysokość funduszu sołectkiego dla sołectw gminy Buczkowice gdyby został wyodrębniony na rok 2025:

Buczkowice

Liczba mieszkańców na 30 czerwca 2024 r.: **4295**

$F = 44,95 \times 5.182,32 = 232\ 945,28\ \text{zł}$

Wyliczona kwota przekracza 10-krotność kwoty bazowej więc fundusz wyniósłby **51.823,20 zł**.

Godziszka

Liczba mieszkańców na 30 czerwca 2024 r.: **2247**

$F = 24,47 \times 5.182,32 = 126\ 811,37\ \text{zł}$

Wyliczona kwota przekracza 10-krotność kwoty bazowej więc fundusz wyniósłby **51.823,20 zł**.

Kalna

Liczba mieszkańców na 30 czerwca 2024 r.: **965**

$F = 11,65 \times 5.182,32 = 60\ 374,03\ \text{zł}$

Wyliczona kwota przekracza 10-krotność kwoty bazowej więc fundusz wyniósłby **51.823,20 zł**.

Rybarzowice

Liczba mieszkańców na 30 czerwca 2024 r.: **3330**

$F = 35,30 \times 5.182,32 = 182\ 935,90\ \text{zł}$

Wyliczona kwota przekracza 10-krotność kwoty bazowej więc fundusz wyniósłby **51.823,20 zł**.

Łącznie fundusz sołectki w gminie Buczkowice w roku 2025 wyniósłby **207 292,80 zł**, z czego w 2026 roku można byłoby odzyskać maksymalnie **82 917,12 zł**, czyli 40% wydatków, ponieważ kwota bazowa gminy na rok 2024 jest niższa od średniej kwoty bazowej w skali kraju.

Fundusz Sołectki na rok 2026

Wyliczenie wysokości funduszu **na rok 2026** będzie możliwe dopiero po poznaniu wykonania dochodów gminy za rok 2024, liczby mieszkańców gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. oraz liczby mieszkańców sołectw na 30 czerwca 2025 r. Średnia kwota bazowa w kraju na rok 2025 wynosi **5.588,69 zł**.

Zgodnie z art. 2 ust. 6 i 7 ustawy o funduszu sołeckim: „Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które (...) są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej.”

Rada Gminy Buczkowice corocznie do 31 marca podejmowała uchwałę o niewyodrębnianiu na kolejny rok funduszu sołeckiego, mając na względzie to, że:

- można odzyskać maksymalnie 40% poniesionych wydatków, a angażowane są środki, których nie można wykorzystać na zadania, w których dofinansowanie jest znacznie wyższe (z funduszy unijnych 85% - z takim dofinansowaniem zrealizowaliśmy m.in. zagospodarowanie brzegów Żylicy i budowę wodociągu – czasami dofinansowanie jest nawet wyższe),
- wyodrębnienie funduszu w budżecie wiąże się z bardzo dużym nakładem pracy i nie jest możliwe realizowanie funduszu w obecnym stanie zatrudnienia w Urzędzie Gminy - na pewno wiązałyby się to z zatrudnieniem pracownika w dziale księgowości na co najmniej pół etatu, co wiąże się z kosztem ok. 70 tys. zł rocznie,
- współpraca Rady Gminy Buczkowice z sołtysami i radami sołeckimi poszczególnych sołectw na przestrzeni lat układała się bardzo dobrze i propozycje zgłaszane przez te organy, jak i przez mieszkańców, są w miarę możliwości realizowane (tradycyjnie np. corocznie rady sołeckie wskazują miejsca lokalizacji nowych lamp),
- gmina Buczkowice to cztery duże sołectwa; konstrukcja ustawy powoduje, że w takim przypadku środki funduszu są mocno ograniczone, co widać wyraźnie w wyliczeniach - dla zobrazowania warto przyjrzeć się np. wyodrębniającej od wielu lat fundusz gminie Lisewo, w której ograniczenie wysokości funduszu dotyczy tylko 1 z 18 sołectw, w konsekwencji czego fundusz dla gminy liczącej 4,8 tys. mieszkańców wynosi łącznie 447 899,58 zł czyli będzie ponad dwukrotnie wyższy niż byłby w gminie Buczkowice (<https://lisewo.com/wysokosc-funduszu-soleckiego-w-2025-r>).

Dodatkowo na względzie należy mieć art. 12 ustawy o funduszu sołeckim, ustalający maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, który powodował coroczne zmniejszenie mechanizmem korygującym procentu zwrotu wydatków z funduszu. W 2023 roku został on zmniejszony z 40, 30 i 20% na odpowiednio 23,5, 17,6 oraz 11,7%. Limity w ustawie zostały określone do roku 2023, więc za rok 2024 gminy powinny otrzymać zwroty w pełnej wysokości, jednak trudno przewidzieć czy ustawodawca nie wprowadzi ich ponownie w przyszłości.

Ewa Matera, starszy inspektor